

**Diskriminaciono učenje:
mogućnosti interdisciplinarnog pristupa fenomenima jezika i komunikacije**

Petar MILIN
The University of Sheffield, UK

Diskriminaciono učenje predstavlja jedno od osnovnih načela koje organizam koristi da predstavi svet oko sebe da bi u njemu preživio. U osnovi ovog načela leži mehanizam klasičnog (ili Pavlovljevog) uslovljavanja. Međutim, taj mehanizam je sada definisan na jedan novi način: kao dinamičan i fleksibilan oblik učenja odnosa između događaja u okruženju, a u svrhu uspešne adaptacije. Jedna od najpoznatijih formalizacija diskriminacionog učenja data je u Rescorla-Wagner pravilu koje je, kako rezultati nekih novijih studija pokazuju, u evolucionom smislu superiorno u odnosu na kompleksnija, a time i biološki i kognitivno zahtevnija pravila učenja.

Poslednjih desetak godina diskriminaciono učenje i Rescorla-Wagner model, posebno, pokazali su se uspešnim i u objašnjavanju niza raznolikih fenomena u domenu jezičkog ponašanja: od usvajanja prvog i/ili kasnijih jezika, preko uloge jezičkih iregularnosti, sve do obrade reči i fraza i kognitivnog statusa morfema. Polazeći od ovog opšteg teorijskog okvira, svoje predavanje započecu predstavljajem Naivnog Diskriminacionog Učenja (Naive Discrimination Learning: NDL) – teorijskog okvira koji se, takođe, zasniva na Rescorla-Wagner pravilu. Zatim ću prodiskutovati glavne tačke razvoja ovog modela, uz ilustraciju njegovog eksplanatornog potencijala za bolje razumevanje eksperimentalnih podataka i eksperimentalnih rezultata. NDL će mi poslužiti da rastumačim uspešnost učenja zasnovanog na pamćenju (Memory Based Learning – MBL) u modelovanju jezičkih fenomena, da kritički sagledam uloge lingvističkih apstrakcija u čitanju, te da ponudim kontra-argumente pristupima koji pretpostavljaju neophodnost segmentiranja u obradi reči.